

SISZÁNTÓ

Politikai
napilap

ELŐFIZETÉSI ÁRAK
A kiadóhivatalban átvéve:
Egész évre 16 kor.
Negyedévre 4 "
Helyben házhoz hordva:
Egész évre 20 kor.
Negyedévre 5 "
Vidékre postán szállítva:
Egész évre 24 kor.
Negyedévre 6 "
Egyes szám ára 8 fillér.

Megjelenik minden nap, ahétfő és
Ünnep utáni napok kivételével.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 5.
A szerkesztőség kéziratok vissza-
adására vagy megörzésére nem
vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadó-
hivatalhoz intézendők

XII. évfolyam 119. szám.

Nagyvárad

Csütörtök, 1916 május 25.

24,400 olasz fogoly; 251 ágyu zsákmány.

Támadásunk előhalad.

Olasz hadszíntér. Budapest, május 24. (Hivatalos.) Csapataink a Sugana völgytől északra birtokukba vették a Salublotól Gorgenig (Borgo) vonuló hegyhátat. A völgytől délre fekvő határszéli hegyháton az ellenséget elűztük a Kempel hegyről. Odább délre az olaszok a Val d' Assától keletre fekvő magaslatokat és az Asiagó és az Arsiero közti megerősített területet védik. A Compo longói erőd kezeink között van. Csapataink közelebb jutottak Val d' Assához és a Posina völgyhöz.

Támadásunk megkezdése óta 24,400 olaszt ezek között 524 tiszt került a kezünkbe. 251 löveget, 101 gépfegyvert és 16 aknavetőt zsákmányoltunk

A doberdói fensik szakaszán a tüzérségi harc élénkebb volt. Monfalconénál az ellenség támadásait visszavertük. Egyik repülőrajunk bombákat dobott Per la Carina állomásra.

Ugylátszik, hogy midőn az ellenség egyes, a mi területünkön levő községeket őrít ki, az olasz lakosság egy része is vele megy. A kik hazájukat ily módon hagyják el, azok az ellenséghez való csatlakozásukért büntető jogilag fognak felelni.

Orosz és délkeleti hadszíntér. Budapest, május 24. (Hivatalos.)
Nincs nevezetesebb esemény. Höfer.

Hatalmas ágyutüzzel pusztítjuk az olaszokat

Budapest, május 24. (Saját tudósítónktól.) A Corriere della Sera tudósítója jelenti: Asiagóból a polgári lakosságot el kellett távolítani, ugyanis 16 kilométer távolságból 5 ellenséges nehéz löveg tüzelést kezdett 20 perces időközökben csapódtak le a lövedékek, amelyek a földben óriási tölcseért vájtak és nagy emberáldozatot okoztak.

Ebből kitűnik, hogy milyen hatalmas ágyutüzzel vezették be és fogják folytatni támadásaikat az osztrák-magyar csapatok az olasz védőművek ellen.

Az antant megszállta Porojt.

Budapest, május 24. (Saját tudósítónktól.) A Havas-ügynökség jelenti Szalonikiból: A görögök kiűrtették Porojt, miután a szövetséges csapatok azonnal megszállták a várost.

SZÖNYEG-FÜGGÖNY

ágy- és asztalterítők, mat-
racok és paplanok, roletta-
vásznak, ágyhuzatok, fehér-
neműek és pamlag átvétők

a legolcsóbban kaphatók

CZILLÉR IMRE
nagyáruházában.

A németek rohammal elfoglalták Cumieres falut.

Berlin, május 24. A nagyfőhadiszá-
lás jelenti:

Nyugati hadszíntér.

Givenelytől délnyugatra jelentékeny angol erők több ízben megtámadták új állásainkat. Csak egy ember nyomult be és ezek közelharcban estek el. Egyébként valamennyi támadást az angolok nagy veszteségei mellett visszavertünk.

Szintegy kisebb osztagokat Ulluch és Blasirvillénél, Nouvrontól délkeletre Moulain Sous Touventől északnyugatra és Prunaytól északra fekvő vidéken gyenge francia támadások meghiúsultak.

A Maastól balra gyalogsági és géppuska tüzzel könnyűszerrel visszavertük a Morthomme délnyugati lejtőjén a franciák előtörését.

Thüringiai csapatok közvetlenül a Maasnál fekvő Cumieres falut rohammal elfoglalták. Eddig több mint 300 franciát, köztük 8 tisztet elfogtunk. A folyótól keletre a Douaumont vidékén az ellenség megismételte bőszen támadását. Tüzünkben igen súlyos veszteségeket szenvedett. Vitéz ezredeink az átmenetileg elveszített területeket csaknem kivétel nélkül visszazserelték és közben több mint 550 foglyot ejtettek. A küzdelem mindkét részről igen erős tüzérségi harc mellett még tart.

Németek sikere Riga vidékén.

Keleti hadszíntér.

Pulkarn vidékén (Rigától délkeletre) német csapatok elűzték az oroszokat egy a két fél vonalai között fekvő árokból. 68 orosz fogtunk el.

A többi harc vonalról nincs különösebb jelenteni való.

Balkáni hadszíntér.

Lényeges esemény nem történt. (Min. eln. sajtóosztálya.)

Képkiallítás a püspöki palotában.

A Vörös Kereszt június hó 1—4-ére tervezett nagyszabású ünnepségeire már jegyek válthatók. A megnyitási ünnepélyre a jegy ára 2 korona s ez csak a június 1 én délelőtt fél 12 órákor tartandó megnyitásra érvényes. Az ünnepi megnyitót Lábán Lajos kir. táblai elnök mondja. Ez alkalommal táviratilag fogják üdvözölni gróf Erdődy Gyuláné Széchenyi Emilia öméltségét, ki főúri bőkezűséggel, művészi, saját festésű képeit ajándékozta a jótékony célra, melyek az ünnepségek alatt eladásra és sorsolásra is kerülnek.

A megnyitás nagy pompával fog végbemenni, s jelen lesznek városunk összes előkelőségei s püspökünk igen sok főúri vendége, kiket ez alkalomra meghívott.

Az orgonahangversenyre június 3 án délután 5 órákor fenntartott jegy ára 4 korona. A fenntartott jegyek székei a templom hajójában oldalt számozva lesznek. A templom hajójában levő padokban: az első csoportban egy hely 3 korona, a második csoportban 2 korona. Állóhely 1 korona. Katona- és gyermekjegy 60 fillér. Az állóhely, katona- és gyermekjegy a helyszínen lesz kapható.

A rendezőség állandó jegyeket is bocsát ki. Állandó jegy ára 5 korona s ezek mind-egyikére szíveskedjenek a tulajdonos nevét ráírni. Érvényes mind a négy napra, azaz június 1., 2., 3., 4 re d. e. és délután egyaránt az összes kertek, termek megtekintésére, minden előadásra, kivéve az orgonahangversenyt. Minden állandó jegyhez 4 sorsjegy lesz mellékelve.

Sorsjegyek ára 50 fillér. Ezen jegyek elárúsítását a mai naptól kezdve szívesek voltak elvállalni: Katholikus Kör, Hegedűs-hirlapiroda, Rigler Ede, Glücksmann Ármin, Braunn Hanna, Darvas drogéria, Biharmegyei kórház.

Vidékről megrendeléseket, illetve a jegyek előjegyztetését telefon útján bárhol szívesen felveszik.

A helyszínen még a következő áru jegyek lesznek kaphatók. Június elsején délután (áldozásutórtékon) belépési jegy a külső kertekbe, a gyermek felvonulás és cabaré megtekintésére 50 fillér. De, aki mindezek mellett az Erdődy Gyuláné grófné képkiallítását is meg akarja nézni az 1 koronát fizet. Az oldaltermek, vendégszobák, a Kegyelmes ur szobáinak megtekintése külön 1 korona. Azok a gyermekek, kik a felvonulásban részt vesznek a kerti előadást díjtalanul élvezik, de a képkiallításba 20 filléres jeggyel mehetnek be.

Katona és azon gyermekek, kik nem a

felvonuláshoz tartoznak, 50 fillért fizetnek a kert és a képkiallítás megtekintéséért.

Június 2 án, 3 án és 4 én belépti díj délelőtt vagy délután 1 korona, a nyitva levő kertekbe és a képtárban tartandó ünnepségekre, a képtárba érvényesek. A melléktermek megtekintése külön 1 korona, katona- és gyermekjegy 50 fillér.

Ezen jegyeket kint a residencia vas-kapuja előtt fogják árulni s jegyárúsítók az odavezető uton. A rendezőség kéri a nagyközönség szíves támogatását.

Tegnap délelőtt 10 órákor mentek ki a hölgyek dr Fráter Imre, Pallay Lajosnéval és Fráter Imrénével élükön, hogy a püspöki residencia kertjeiben a sátrak, pódiumok felállítását s egyéb dolgokat a helyszínen állapítsák meg. Jelen voltak: Obrincák Istvánné, Molnár Gézánné, Reismann Mórné, Buzássy Albertné, Nagy Ödönné, Eleméry Fereacné, Gyöngyössi Istvánné, Say Viktorné, Mihálffy Lajosné, Ágoston Páterné, Wiener Jenőné, Balogh Baraáné, Bulyovszky Józsefné, Vueskics Julia, Hiemesch Frigyesné, Thury Lászlóné, Bögös Lajosné, Butyka Lajosné, Fehér Dezsóné, Moskovits Józsefné, Pap Coriolánné, Krausz Samuáé. Ezen hölgyek a háboru alatt, az összes egyetek köréből mindig nagy tevékenységet fejtettek ki, s most is nagy ambícióval fáradoznak eme nagy ünnepségek sikerét előmozdítani.

Gróf Erdődy Gyuláné Ó Nagyméltósága művészi festményeinek megtekintésénél gróf Széchenyi Miklós Ó kegyelmessége, Brém Lőrinc kanonok és Mazurek Gyula püspöki titkár kíséretében jelen volt. A hölgyek a megtekintés után a látottaktól elragadtatva távoztak.

A IV-ik hadi-kölcsön jegyzése Nagyváradon.

A magyar nemzet nem lankadó áldozatkészségéről bőséges bizonyosságot szolgáltatott a IV-ik hadi kölcsön jegyzésénél elért fényes eredmény.

A jegyzések végösszege természetesen csak később lesz megállapítható, annyi azonban már is bizonyos, hogy a IV-ik hadi-kölcsön jegyzése túlhaladja az eddigieket.

És ebből a hazafias akcióból Nagyvárad és Biharmegye derekasan kivette a részét. A nagyváradai pénztézetek buzgó tevékenysége nagyban elősegítette a jegyzések sikerét.

Nagyváradon és Biharmegyében 21—22 millió körül van a mostani jegyzés.

Ebből mintegy 14 milliót a Magyar Általános Hitelbank nagyváradai fiókjánál jegyezték, Kereszty Kornél főnök fáradhatlan tevékenysége folytán.

A Nagyváradai Takarékpénztárnál majdnem 3 millió (pontosan 2.920.000 k.) a jegyzés végösszege.

Az Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi Bank és Központi Takarékpénztárnál a IV. hadikölcsönre 2.533.000 K, jegyzés történt, melyből az intézet saját tárcája terhére fél millió koronát jegyzett, úgy, hogy

ezzel az intézet saját tárcája részére történt jegyzése az összes eddigi hadikölcsön kibocsátásokból 1.500.000 K-ra emelkedik. Az intézetnél történt összes jegyzések pedig 9.133.000 koronát tesznek ki.

A Leszámitoló és Jelzálogbanknál 1.100.000 korona jegyzés történt.

A Biharmegyei Takarékpénztárnál a IV. hadikölcsönből 750.000 koronát jegyezték; míg a négy hadikölcsönre összesen 2.330.000 korona az intézetnél történt jegyzések végösszege.

A Nagyváradai Kereskedelmi és Forgalmi banknál 218.000 K a jegyzés a IV. hadikölcsönre.

A Bihoreana Takaré- és Hitelszövetkezetnél a IV. hadikölcsönre 158.400 K jegyzés történt.

A Nagyváradai Agrár Takarékpénztárnál a IV. hadikölcsönre 333.800 koronát, a négy hadikölcsönre összesen 1.400.000 K jegyezték.

Az Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi Bank és Központi Takarékpénztárnál a IV. hadikölcsönre a kibocsátás első szakában történt jegyzéseket már ismertettük; legutóbb az intézetnél még a következő nagyobb jegyzések történtek:

Biharvármegye részjegyzése 100.000, Friedmann Benő, Nagyvárad 100.000, gondnokolt Szőke Mária, Bihar 86.000, Mezőberényi Takarékpénztár 50.000, La Roche és Darvas egyesült erdőipar r.-t. Nagyvárad 50.000, Nagybaródi erdőipartermelési r.-t. 50.000, Nagyvárad erdőipar r.-t. 50.000, Biharmegyei Tűzifaárúsító r.-t. 25.000, G. M. 25.000, Havassy Zsigmond 20.000, Lindörfer Ármin főhadnagy 20.000, Lakatos József 20.000, Csékei volt urbéres birtokosság 15.800, Gabányi Zoltán hadnagy a haretérről 10.000, Nagyvárad Vasontóda és Gépgyár r.-t. 10.000, dr Popper Ákos 10.000, Nagyvárad Keresk és Iparkamara 10.000, Neufeld Lipót, Pusztá-Benke 10.000, Stern József N. várad 6000, Vörös Jenő főhadnagy a haretérről 5000, özv. Weiszberg Emilné Nagyvárad 5000, Grosz Andor Budapest 4000, Zathureczky Erzsébet Hegyközkovácsi 4000, Mihalka József Tataros 2600, Biharvármegye központi járásához tartozó körjegyzőségek további gyűjtései közül sok apró tételben: Biharszentandrás körjegyzőség: Ujpalota községben 800, Váradszentmárton körjegyzőség: Váradszentmárton községben 1000, Harangmező községben 700, Váradesehi körjegyzőségben: Váradesehi község 4950, Rontó község 1000, Hájó község 800, Hegyközpályi körjegyzőségben: Hegyközpályi községben 7100, Hegyközszáldoaa gy községben 2800, Oláhapáti körjegyzőségben: Váradszopa községben 1350, Oláhapáti községben 450, Nagyürögi körjegyzőségben: Kisürögd községben 3800, Nagyürögd községben 1700, Fugyivásárhelyi körjegyzőségben: Fugyivásárhely községben 3700 koronát.

A Biharmegyei Takarékpénztárnál a következők jegyezték nagyobb összeget Biharvármegyei Takarékpénztár részjegyzés 125.000, Biharmegye Tóth féle alapítvány 154.000, Biharmegye törvényhatósága 100.000, Hungaria cipőgyár részvénytársaság részjegyzés 100.000, Moskovits Mór és Fia r.-t. részjegyzés 50.000, Biharmegye árvaszéke

Markovits és Weinberger cég nyári újdonságai**megérkeztek**

és pedig: szövetek, selymek, grenadinok, különleges blousok, pongyolák, nyári és gummiköpenyek valamint ernyők nagy választékban, olcsó árban kaphatók. Costüm ruhák saját műhelyünkben olcsón és elismert legjobb kivitelben készülnek. Nagy raktár női kelengye fehérneműekben.

Telefon 11-09

részjegyzés 32 000, Havas Mór kir. tanácsos részjegyzés 10 000, Nagyvárad Sörgyár rt. 20 000, Kismarja község részjegyzés 15 000, Riesz Miklós részjegyzés 15 000, Nagyvárad Vasöntőde és Gépgyár rt. 10 000, Förster Gyula 10 000, Török Gyula 6000, Kiskoru Réti Anna 5000, Bihar-nyomda rt. 5000, Deutsch Benjamin 5000, Györgyi Adorján

5000, dr. Fleischer Lajos 4000, dr. Grosz Ignác 4000, Grosz Hugó igazgató 4000, dr. Keeskeméti Lipót 2000, Nagy Dániel 2000, özv. Baráthy Lajosné 2000, Klein Adolf 1000 koronára. Továbbá 1000 koronán aluli, valamint névszerint közzétenni az illetők által nem kívánt jegyzések összege; 60 000 korona. Összes jegyzés 750 000 korona.

Wilson vállalja a békeközvetítést.

Budapest, május 24. (Saját tudósítónktól.) Berlinből jelentik: A Wolff-ügynökség a következő szikratáviratot kapta Newyorkból: Wilson szombaton az Unió 141. ik évfordulója alkalmából Charlotteban százezer főnyi hallgatóság előtt nagy beszédet mondott.

— Elérkezett az idő — mondotta — hogy Amerika felajánlja szolgálatait a hadviselőeknek a békeközvetítésre. Érdekes körülmény, hogy a hadiope-rációkban szélesend állott be, ami azt jelenti, hogy az érintkezésben álló felek egymással szemben nem haladhatnak előre. Ha tehát nem gőzöghetnek le egymást, meg kell — ugymond — egyezniök. Amerika a legszebb példa, hogyan lehet együtt dolgozni szabadságban és békében. Kérdezem a hadviselőktől: Mit akartok csinálni hatalmatokkal, erőszakkal átülletni avagy társadalmaitokat békével megmenteni?

Román vélemény déltiroli győzelmeinkről.

Budapest, május 24. (Saját tudósítónktól.) A „Seara“ győzelmeinkkel foglalkozik. Kifejti, hogy az Isonzónál álló olasz csapatok helyzete katasztrófálissá válhatik, ha nem vonulnak vissza. Zseniálisan vezetett támadásunk megnyitja az utat a lombardiai síkságra.

Amilyen jó színészek és énekesek az olaszok — mondja a román lap — éppen olyan rossz katonák és rossz stratégák. A színházban sikert aratnak, azonban a harcban sokkal jobb játékosok vannak náluk.

Előre az olasz földön.

Budapest, május 24. (Saját tudósítónktól.) Baselből jelentik: Az osztrák-magyar csapatoknak ilyen rövid idő alatt elért sikereit az olaszok felett, akiknek Déltirolból való teljes kivonulása néhány nap kérdése, Németországban rendkívül élénk tetszéssel kísérik.

Olaszországból a rendkívül szigorú határzár mellett is kiszivárgott a hír, hogy az Arsiero Asiago vonalon a helyzetet igen komolynak kell tekinteni.

Az osztrák-magyar csapatok támadásának kezdete óta megszállott terület 300 négyzetkilométerre becsülhető.

Római olasz ujságok előkészítik a közvéleményt a további visszavonulásra.

Rohamaink mindent magukkal ragadnak.

Budapest, május 24. (Saját tudósítónktól.) A Corriere della Sera je-lenti a déltiroli harcokról: A leghevesebb támadások egyikéről van szó, amelyet csak ebben a háborúban megkezdettek. Rettenetes csata dul, az ellenséges tűz órákig tombol.

A hegyek megvannak telve osztrák-magyar csapatokkal; minden oldalról rohammal közelednek és mindent magukkal ragadnak.

A francia szociálista képviselők békefeltételeket követelnek.

Budapest, május 24. (Saját tudósítónktól.) Genfből jelentik: A francia parlamentben 30 szociálista képviselő felszólalásában azt követeli, hogy Franciaország békefeltételeit a parlamentben nyilvánosságra juttassák.

Francia csapatok az ellen táborba akarnak pártolni.

Budapest, május 24. (Saját tudósítónktól.) A Frankfurter Zeitung-nak a nagyfőhadiszállásról jelentik: Amaz újabb tény, hogy egyes francia csapatok elhatározták, hogy az ellenséghez átállnak gondolkodóba kell hogy ejtsék az embereket.

Országos kerti akció indul Nagyvárad mintájára.

Az Altruista Bank mozgalma.

A világháború sok mindenre megtanította a közönséget. Elsősorban sok téren szervezte, tömörítette a közönséget, hogy így jobban ellentállóvá tegye a minden oldalról megnyilvánuló uzsorával szemben. Sajnos, hogy a szervezkedés létrejövetelét a háborúnak kellett megteremteni és a saját kárán kellett okulni mindenkinek. Akárhogy és akármilyen is kényszerítette szervezkedésre a társadalmat, még most sem késő. Igaz, hogy most valamennyivel nehezebb helyzete van a közönségnek, de még mindig nem oly rossz, mintha egyáltalán nem szervezkedett volna. Különösen szívesen szervezkedik a társadalom az élelmickek beszerzése érdekében.

Nem lehet kellőleg méltányolni a közönségnek ezt az akcióját, mert hiszen ha most szervezkednek és ha mást nem is, de azt mégis elfogják érni, hogy egyes cikkek ára nem fog jobban emelkedni. A szervezőknek azonban most sem szabad figyelmen kívül hagyni, hogy minden egyes akciót úgy kell vezetni, hogy ez a nagy összetartás, amely most szívesen nyilvánul meg, ne csak a háború tartama alatt legyen életben, hanem a háború után is.

Ezáltal a magyar kereskedelem beteges kinövését, így a közvetítő kereskedelem túlságos hatalmát lehetetlenné teszik. A közvetítő kereskedelem kinövésének kiküszöbölése pedig az árak normalitását biztosítja.

Igen egészséges szervezkedési akciót indított most meg a Magyar Földhitelintézet Országos szövetsége (Altruista Bank) Szeged és részben Nagyvárad mintájára országos kerti intézményt akar szervezni.

Az intézménynek az volna a célja, hogy minden vármegyei és városi törvényhatóság területén, ahol eddig közönséges mezőgazdasági célokra használtak fel minden földet, ott egy tekintélyes területen kerti gazdálkodást honosítsanak meg.

A kerti gazdálkodás óriási előnyére eddig már nagyon sokszor rámutatott a sajtó. A közönség azonban nem tudta megvalósítani, mert nem volt kezdeményező aki kezébe vette volna ezt az ügyet és felkarolva eredményt tudott volna produkálni. A háború azonban rákényszerítette a közönséget, hogy minden vezető nélkül is meg tegye a kellő intézkedéseket. Szeged és Nagyvárad városa már földjeinek egy tekintélyes részét igen méltányos árak mellett egyes tisztviselőknél, magánosoknál, egyesületeknek adta ki kertigazdálkodásra. Ez a egyszerű módszer hívta fel a Magyar Földhitelintézetek Országos Szövetségének figyelmét és ennek alapján most országos mozgalmat indított, hogy ezt a rendszert terjessze ki.

Az intézet tegnap már megkereste Bihar-megye alispánját és Nagyvárad városát, hogy tudassák az intézettel, hogy a törvényhatóság területén a kerti gazdálkodás részére milyen területet tudnának biztosítani. A kerti intézményben természetesen természetesen kereskedők, kofák, egyszóval azok, akik spekulációra dolgoznak, nem vehetnek részt.

A bank országosan akarja szervezni ezt az igen fontos ügyet és ahol csak lehet, mindenütt támogatja az irányú mozgalmat. Most tulajdonképpen aziránt érdeklődik főként, hogy hajlandó-e az alispán, illetve a polgármester felkarolni az akciót. Ha a hajlandóság meglesz, akkor pár év alatt Bihar-megye és Nagyváradon olyan kerti gazdálkodás lesz, mely végleg meg fogja szüntetni a főzélékfelék uzsoráját.

A hadi emléktárgyak megszerzése.

A magyar kir. belügyminiszter urnak folyó évi április hó 17 én kelt 9915—1916. B. M. eln. számú körrendelet alapján felhívom a város közönségének figyelmét a hadi emléktárgyak megszerzése tárgyában a cs. és kir. hadügyminiszterium által kiadott 617—1915. számú rendeletére.

Ezen rendelet szerint a hadianyagok tulajdonjogának megszerzésére vonatkozólag legyenek azok saját hadseregünk hadianyagai, avagy az ellenségétől zsákmányoltak — a hadrakelt sereghez tartozó egyének a hadianyagból emlékül egyes csekély értékű és hadi célokra nem használható tárgyakat — előjáró katonai parancsnokságuk írásbeli engedélye alapján tulajdonul megszerzhetnek és azokat tovább is adhatják.

A fölött, hogy a hadrakelt sereghez nem tartozó katonai vagy polgári egyének megterthetnek e hadiemlékül egyes olyan tárgyakat, melyek a hadrakelt sereghez tartozó, de az előbb említett engedéllyel nem rendelkező egyénektől kaptak, esetről-esetre a cs. és kir. hadügyminiszter ur határoz.

Átengedés esetében erről a kérvényezőnek az illetékes katonai parancsnokság írásbeli igazolványt állít ki.

Írásbeli engedélynek vagy igazolványnak hiánya azzal a következménnyel járhat, hogy az illető tárgyakat birtokosuktól a hadügyi igazgatás esetleg bevonhatja és ellenük a büntető eljárást téteti folyamatba.

Figyelmeztetem tehát a város közönségét, a hadi emléktárgyak szerzése alkalmával a felsorolt intézkedéseket tartsák szem előtt, nehogy magukat kellemeitlen következményeknek tegyék ki.

Nagyvárad, 1916. évi április hó 27.

Rimler Károly, s. k.
polgármester.

A csatornázási és utburkolási járulékok.

A Kuria jogegységi tanácsának döntvénye.

A csatornázási és utburkolási járulékok viselése sok perre és vitára adott alkalmat. Gyakran előfordult Nagyváradon is, hogy egy ingatlanra oly utburkolási és csatornázási munkálatokért vetettek ki járulékot, melyek még az előző tulajdonos idejében készültek. Miután az ilyen járulékok az ingatlan terhére képezni, az új tulajdonos kénytelen volt fizetni. Mikor azután az ingatlan eladó tulajdonostól követelte a járulékok megtérítését, némely bíróság megítélte, másik pedig elutasította ezt a követelést. A legnagyobb jogbizonytalanság uralkodott ezen a téren, melynek most véget vetett a Kuria legújabb polgári döntvénye. E szerint külön kikötés hiányában e járulékokat az eladó köteles viselni:

A csatornázásért és utburkolásért a közgazgatási szabályok szerint az ingatlan után fizetendő járulékot az ingatlan tulajdonának a csatornázás és utburkolás befejezése után, de a járulékok kivetése, illetve esedékessége előtt vételszerződéssel átruházása esetében a szerződő feleknek egymáshoz való jogviszonyában és külön kikötés hiányában az eladó vagy a vevő köteles e viselni? ez volt a kérdés.

A határozat így szól:

A csatornázásért és utburkolásért a közgazgatási szabályok szerint az ingatlan után

fizetendő járulékot az ingatlan tulajdonának a csatornázás és utburkolás befejezése után, de a járulékok kivetése, illetve esedékessége előtt vételszerződéssel átruházása esetében is a szerződő feleknek egymáshoz való jogviszonyában és külön kikötés hiányában az eladó köteles viselni.

Uj prépost és apát a káptalanban.

A Tiszántúl már megemlékezett dr. Vucskies Gyula kanonok prépost és Lopussny Gyula kanonok apáti kinevezéséről. A hivatalos lap tegnapi száma a következőkben közli a két kiváló egyházi férfi kinevezését:

Vallás- és közoktatásügyi magyar miniszterem előterjesztésére dr. Vucskies Gyula nagyváradai latin szertartású kanonokot a Szent Antalról nevezett dráveczi címzetes prépostságot, Lopussny Gyula nagyváradai latin szertartású kanonoknak pedig a Szent Péterről nevezett peturi címzetes apátságot adományozom.

Kelt Becsben, 1916 május 12-én.

Ferenc József s. k.

Jankovics Béla s. k.

Vucskies Gyula dr. kitüntetésre örömet okoz a kereszténységnek is, hiszen a kitüntetett kanonok évek hosszú során keresztül volt a Tiszántúlnak kiváló szerkesztője. Lopussny Gyula, mint a Szent József intézet alkormányzója és egyházmegyei irodaigazgató szerzett nagy érdemeket.

Hlatky Endre emlékezete a Népnevelési Egyesületben.

A Biharvármegyei Népnevelési Egyesület 1884. szeptember hó 17-én 1220 taggal alakult meg, Beöthy Andor Biharvármegye akkori alispánjának elnöklése alatt.

Ezen közgyűlésen választották meg Hlatky Endre közkezdvelt nagyváradai ügyvédet választmányi tagul, aki azóta tehát 32 éve, mint az egyesület rendes tagja, egyszerűsített választmányának nagyérdemű tagja is.

Hlatky Endre fényes tehetségű és rendkívül nemesszívű férfi volt, akinek nevével mindenütt találkozunk, ahol a közért tenni s a közügyért áldozni kellett. Azon ritka férfiak közé tartozott, akit mindenki szeretett és mindenki becsült. Az ő kiváló egyénisége nagy mértékben emelte a Népnevelési Egyesület kulturális tevékenységét.

A kulturát és azok munkáit nagyra becsülte. A Népnevelési Egyesület e hó 24-én, szerdán d. u. 5 órakor a vármegyei ház kistermében megtartott választmányi gyűlésén Vasady Lajos kir. tanfelügyelő, ügyvivő elnök igen meleg hangon emlékezett meg Hlatky Endrének e téren való érdemeiről s indítványára általános helyesléssel elfogadták, hogy Hlatky Endre, Nagyvárad első külön főispánjának a kultúra érdekében tett munkásságát elismerendő, emléket a választmány jegyzőkönyvileg örökítse meg s az elhunyt nemes jellemű nagy férfiú özvegyét erről külön részvétirat kapcsán értesítse.

Sz. R.

Akik nem akarnak meghalni.

A Nyugat és a felszámolás.

Jelentettük már, hogy a Nyugat irodalmi részvénytársaság igazgatósága elhatározta a felszámolást. A májusi közgyűlés elé ilyen értelmű javaslatot jertett, s kimutatta, hogy a részvénytőkének több, mint fele elveszett. Kérte tehát a felszámolás kimondását. A közgyűlés ezt a javaslatot nem fogadta el, hanem a további működésre adott utasítást. Az igazgatóság, mint nekünk jelentik, júniusra új közgyűlést hívott össze, amelyen újból előterjeszti a felszámolás kimondása iránt készített javaslatát.

A Nyugat tehát nem akar meghalni, pedig elérkezett a vég kérielhetetlen logikával. Ez az a lap, amely irodalmi viszonyainkban teljes zavart hozott be, a melynek köszönhetjük, hogy az irodalom üzletté változott s a fogalmak átcserelődtek. Innen keltek ki az Ignotus ültette sárkányfogak s a nemzeti ébredés Herkuléseinek kellett jönni, hogy a mérgező növények ki-pszitulanak a magyar televény földből.

Ugarrá tették ezt a szerencsétlen országot a Nyugat üzletes szamitással dolgozó tehetségtelenjei s mikor elpocsékolták a rájuk hagyott nemzeti kincseket, megették az almot is maguk alól s elpusztították a Nyugat r. t. tőkéjét is.

A pusztulás az irodalom területén, a destrukció az izlés és a hazafiság kérdésében mutatják az utat, ahol elvonultak s ahonnan kikergette őket a magához tért és érzéseiben sértett magyarság. Egy zug maradt még számukra, ez a Nyugat irodalmi nevezett r. t. s ezt is felölték Ady és Társai. Az irodalmi sáskajárás e kis szögletében tengődnek még s bár nincs már szusz bennük még mindig szerepelni kívánnak. Most saját igazgatóságuk nyújtja át nekik a selyemzsinórt s kérdi tőlük az ismert mondással:

... Wolt ihr ewig leben?!

Egységes a naptár.

Egy a hit, egy a haza, egy a király.

Egy évszázadok óta vajdó kérdés: a görög katolikus naptárnak egyesítése az általános érvényben lévő római naptárral végre megoldásra jutott. A munkácsi, eperjesi és hajdudorogi görög katolikus egyházmegyei főpásztorai egymás között fölvetették és megtárgyalták azt a gondolatot, hogy nem lehetne e a naptáregyesítést — a magyarországi román egyházmegyei bekapcsolása nélkül — megoldani, a mire most két egymás után következő évben kínálkozott igen kedvező alkalom, a midőn a görög katolikusok husvétja egybeesett a latin szertartásúak ünnepével. Tervüket közölték Csernoch János biboros hercegprímással, a ki a három egyházmegyeinek érsek-metropolitája s a ki a legnagyobb szeretettel fölkarolta suffraganeus püspökeinek szándékát. Így jöhetett létre a három püspök határozata, a melynek végrehajtását jelentik azok a pásztorlevelek, a melyeket Papp An-

tal munkácsi, Miklóssy István hajdudorogi és Novák István dr. eperjesi püspökök lelkészeikhez és híveikhez intéztek. A nagyjelentőségű változás a magyar görög katolikus egyház történetében így ez egyházfők nevéhez és lelkes magyar hazafiságához fűződik.

A hívekhez intézett körlevélben a megyéspüspökök emelkedett hangú sorokban röviden ismertetik a naptár eredetét, azután elrendelik, hogy az összes ünnepek ezután mindig a Gergely-naptár szerint tartassanak meg. A rendelet szerint már Keresztelő Szent János születésének ünnepe a Gergely-naptár szerinti június 24 ikén tartassék és ettől az ünneptől kezdve az év összes ünnepi Gergely-naptár szerint tartassanak meg. A körlevél ezekkel a szavakkal ér véget: *Egy anyának: a katolikus anyaszentegyháznak gyermekei, egy hitnek: a katolikus hitnek vallói, egy hazának: a magyar hazának fiai, egy jóságos királynak: a magyar királynak hűséges alattvalói vagyunk és voltunk. Most a Gergely-naptár szerint együtt is fogunk ünnepelni, hogy együtt teljék meg szívünk szent hitünk titkai ünneplésének örömeivel, lelkünk a jó Isten bőséges áldásával és kegyelmével, amit mindnyájatoknak tiszta szívvel kívánok.*

HIREK

Bangha Béla Nagyváradon.

A Katolikus Népszövetség nyolcadik háborús délutánja.

Általános örömmel fogadta tegnap a közönség a híradást, hogy Nagyvárad városa ismét vendégül üdvözölheti dr. Bangha Bélát. Bangha Béla táviratilag értesítette a Népszövetség vezetőségét érkezéséről s nyomban a távirat vétele után megindult a munka a megfelelő program összeállítására. Az egybeállítás sikerrel járt s a Kath. Népszövetség vasárnapi ünnepélye — mely immár a nyolcadik a Népszövetség 1915—16. évi háborús délutánjainak sorozatában — méltó befejezése lesz a Kath. Népszövetség idei nyilvános ünnepélyeinek. Az ősszel aztán új munkaprogrammal lép elő a Népszövetség — remélhetőleg már a béke jegyében.

Bangha páter vasárnapi beszédje a háboru utáni új Magyarország utjait fogja kijelölni s már ezért is az egész keresztény Nagyvárad méltó érdeklődésére tarthat számot.

Az ünnepély teljes műsora a következő:

1. Nyitány Doppler „Ilka” című magyar operájából. Előadja a cs. és kir. 70. gyalogezred zenekara.
2. Versek. Irta és felolvassa Kovácsnay Erzsike.
4. Magyar dalok. Hegedűn előadja Szilágyi Béla, zongorán kíséri Bagossy Olga.
4. Tánhauserből a zárándokok kara. Tenor szóló, éneklő Szabó Imre, zongorán kíséri Resch Mihály.
5. Magyarország a háboru után. Ünnepi beszéd, tartja dr. Bangha Béla S. J.
6. Abránd Wagner „Lohengrin” című operájából. Előadja a cs. és kir. 70. gyalogezred zenekara.

Az ünnepély tiszta jövedelmét a nagy-

vári hadiárvaik javára fordítják. Belépti díj nincs, de szíves adományokat a hadiárvaik javára köszönettel fogadnak. Fenntartott helyeket a Kath. Kör háznagyánál vasárnap délig lehet megváltani.

A csoportvezetők szíveskedjenek ma d. u. 4 órától kezdve a meghívókat a Népszövetségi Hitelszövetkezetben átvenni. Kéri továbbá az igazgató a csoportvezetőket, szíveskedjenek vasárnap d. u. 4 órakor a Kath. Körben a rendezői jelvények átvétele végett megjelenni. A rend fenntartására ismét a csoportvezetőkből alakítandó rendezőség fog felügyelni.

* **Orbán napja.** Ma van Orbán napja a tavasz utolsó fagyos napja, melytől a gazdák nagyon félnek. Talán az idén nem lesz mitől tartani, nem lesz fagy legalább is a jelekből arra lehet következtetni. Különbösen is a tavasz eddig minden nagyobb hideg nélkül telt el. Az este kisebb zivatar vonult el a város felett, amely kissé lehűtötte a levegőt, azonban nagyobb hideget nem hozott magával.

* **Személyi hír.** Dr. Balás Elemér kir. törvényszéki elnök a járásbíróság megvizsgálása céljából Magyarországra utazott.

* **Katonai kitüntetések.** A hivatalos lap közli, hogy a király Szemerjei János 37. gyalogezredbeli századost újlag a legfelsőbb dicséret elismerésben részesítette. Aszódi Ottó dr. 37. gy.-e.-beli, Gállér István 101. gy.-e.-beli és Kassay Lajos 101. gy.-e.-beli tart. hadnagyok a legfeljebb dicséret elismerésben részesültek. Szilágyi Zsigmond 37. gy.-e.-beli tart. hadnagy számvivőt arany érdemkereszttel a vitézségi érem szalagján tüntette ki a király.

* **2 milliárd a IV. hadikölcsön összege.** Budapesti tudósítónk jelenti: Illetékes helyről nyert értesülés szerint a negyedik hadikölcsönre körülbelül 2 milliárd koronát jegyeztek.

* **Nem kell megijedni.** Czövek Sándor dr. budapesti rendőrkapitány, Bottka Béla dr. rendőrfogalmazó, Bialoszkurszky Ede lovag és Schulz Vilmos detektív vasárnap Nagyváradra érkeznek. Ezuttal nem vizsgálatot folytatnak, hanem tanukul szerepelnek a Straszerné és társai ellen megtartandó tárgyaláson.

* **Új német hadikölcsön.** Berlinből jelentik nekünk: Még alig múlt el a hazafias lelkesedés heve, amely a legutóbbi német hadikölcsön sikerét előmozdította s a német vezetőférfiak méris alkalmasnak találják a német áldozatkészséget új hadikölcsön kibocsátására. A lapok értesülése szerint a birodalmi gyűlés elé pünkösdtől előtt új 10 milliárd márkáról szóló hiteljavaslatot nyujtunk be, amely az eddig megszavazott hitelt 50 milliárdra egészíti ki. A legutóbbi kért hitelek ugyan még a nyáron át is elegendők lesznek, de a birodalmi gyűlést meg akarják kimélni a nyár derekán való ülésezéstől.

* **A gyapjasbőr forgalombahozatala.** A hivatalos lap, a miniszterelnök rendeletét közli a gyapjasbőr forgalomba hozatalának korlátozásáról. Eszerint gyapjasbőrt (juh- és báránybőr) csak a kereskedelemügyi miniszter engedélyével lehet forgalomba hozni, kikészíteni és felhasználni. Nyersbőr kereskedők, akik már 1914 augusztus 1 je előtt evvel foglalkoztak, kizárólag gyűjtés céljából a I. fokú iparhatóság által kiállított igazolvány használatával is vásárolhatnak gyapjukészletet.

* **A Tiszántúli kitüntetett betűszedője.** A Tiszántúli nyomdájának személyzetéből heten szolgálják a harctéren a hazát. Közöttük Papp László betűszedő mindjárt a háboru első időszakában vonult be s már több mint másfél éve derekassan kiveszi részét a haza védelmében, mint honvéd szakaszvezető Bátor és vitéz magartartásáért már korábban kitüntették a bronz éremmel, amely mellé most csillogóbb érem került. A duló harcokban tett kiváló szolgálataiért most a második kitüntetést, a II. oszt. ezüst vitézségi érmet kapta, amelyet József királyi herceg tüzött a derék katonára mellére s meleg készszorítással gratulált neki.

* **Exhumálások engedély nélkül.** Ugy a közegészségügyi törvény, mint Nagyvárad városának a temetőkről szóló szabályrendelete a holttestek exhumálására nézve szigorúan előírja, hogy azok csak a hatóság engedélyével és az előirt közegészségügyi intézkedések betartása mellett esz-közölhetők. A nagyvárad olasz temetőben az utóbbi időben két előkelő nagyváradiférfiu holttestét helyezték át ideiglenes sírjukból az ujonnan készített családi sírboltba, minden bejelentés és így a hatóság közbejötté nélkül. A szabálytalanság tegnap került a városi tanácsülés elé. A tanács tagjai megütközéssel vették a bejelentést s szigorú vizsgálatot rendeltek el, hogy kit terhel a felelősség.

* **Kitüntetett 4-es honvédek.** A hivatalos lap közli, hogy a király a 4. honvédgyalogezredben Gedó Antal honvédet, Körösi István szakaszvezetőt és Máthé Antal tizedest a bronz vitézségi éremmel tüntette ki.

* **Beteg tiszték jelentkezzenek.** Mindazon tisztak (havidijasok) és tiszt (havidijas) jelöltek, akik a harctérről visszatérve, betegségük miatt, vagy mint lábadozók magán ápolásban vagy magán kórházban a város vagy megye területén szabadságon vannak, vagy valamelyik pöttestaál vagy az állomáson könnyebb szolgálatot teljesítenek, kötelesek május hó 29 én d. e. 11 órakor nálam (Ór utca 5. szám alatt) személyesen jelentkezni. Amennyiben valakit betegsége a személyes megjelenésben gátolna, ezen körülményt katonai orvosi bizonyítvánnyal, ha pedig ilyen orvos nem áll rendelkezésre, hatóságilag látmozott polgári orvosi bizonyítvánnyal tartozik igazolni. Balihar ezredes, állomásparancsnok.

* **A gyapju maximális árának újabb megállapítása.** A gyapju legmagasabb ára az 1869—1916 M. E. számú kormányrendelettel újlag megállapítottván, tekintetben az érdeklődőknek felvilágosításokkal a Biharmegyei Gazdasági Egyesület, a Biharvármegyei Gazdasági Felügyelőség és a nagyváradai miniszteri ki rendeltség szolgál.

* **Fleischer Miksa halála.** Fleischer Miksa volt berekbőszörményi bérlő, az ismert ezüstös haju öreg ur, aki Nagyvárad közéletének rokonszenves alakja volt, tegnap hosszas szenvedés után meghalt. Az öreg ur halálát a háboru siettetette. Egyik fia Fleischer Zoltán s két veje orosz fogságba jutott, két fia: Miklós, az orvos és Béla, Diósi Lajos fakereskező veje a frontra ment. Ez megviselte a roskatag egészségű öreg urat s az aggodás csahamar végzett vele. Az elhunytban Emőd Tamás, a kiváló líriai költő apját gyászolja. Csütörtök délután 3 órakor temetik a Kertvárosi gyászházból.

*** Tisza részvéte Görgei családjánál** Budapesti tudósítónk jelenti: Tisza István gróf miniszterelnök a Görgei Artur családjánál kondoleálva méltaita Görgei nagyságát, aki olyan esendően türe egy félrevezetett nemzet átkait. Az Isten azonban megengedé neki, hogy az igazság diadalát és a félreértések eloszlását megérje s hogy az egész nemzet nagy, hősi küzdelmétől környezve fejezze be életét.

*** Az orgonahangverseny összpörbája.** Az orgonahangversenyen előadandó karénekekből ma, csütörtökön este 6 órákor a Kath. Kőr Szent László termében összpörba lesz. A vezetőség kéri az összes hölgyeket és urakat, akik az énekkarban részt vesznek, szíveskedjenek az összpörbán pontosan megjelenni.

*** Ujágirói élet.** A nagyváradai újágirók egyesülete, ma délután 5 órákor a Royal külön termében választmányi ülést tart, amelyen nagy fontosságú ügy kerül szönyegre. Az elnökség ezután kéri fel a választmányi tagokat a szíves megjelésre.

*** Megkezdik a városi zöldségárulást.** A város közönségének tájékoztatására közlöm, hogy a városi kertgazdaságban termelt zöldségterméket ma, csütörtöktől kezdve a Szent László-téri Salon-kávéház kioszkjában fogják árusítani. Nagyvárad, 1916 május 24 én. Lukács Ödön, főjegyző.

*** Selyemhernyótenyésztés Bihar megyében.** A szekszárdi selyemtenyésztési felügyelőség megbízásából Kriszta Rezső felügyelő évek óta agít a selyemhernyótenyésztés terjedése mellett. Az idén a lelkes agitáció eredményeképp Bihar megye számos községéből jelentkeztek selyempető kért és hernyókért, sőt Nagyváradról is tömegesen kértek petéket. Kriszta Rezső felügyelő a napokban mindenfelé elküldte a kért hernyókat.

*** A lakást kereső tolvaj.** Tegnap délelőtt megjelent a rendőrségen Schreiber Hermanné és nagy sópánkodások között előadta, hogy őt egy asszony milyen ravasz ürügy alatt lopta meg. Kapucinus utca 9. szám alatti lakásán megjelent egy 30-32 évesnek látszó nő és kérte, hogy ha lehet, éjszakára adjon neki szállást. Vidéki asszony, neki nincs Nagyváradon senki ismerőse, azért folyamodik hozzá lakásért. — Schreiberné beleegyezett, az ismeretlen asszony pedig leült és elkezdett fecsegni élete folyásáról. Közben a háziasszony egy percre kiment a szobából. Mikor visszatért, meglepődve tapasztalta, hogy a lakást kereső asszony már nincs ott. És még nagyobb lett a meglepetése, mikor rájött, hogy az asszony a szekrényben levő pénzt is magával vitte. A rendőrség most keresi az illető nőt, akiről kiderült, hogy más helyeken is követett el hasonló stíliket. Inti a rendőrség a közönséget, hogy ahol hasonló ürüggyel megjelenik az ismeretlen nő, tegyenek jelentést a rendőrségnél. A nő 30-32 éves, középmagasságú, sovány, barna asszony, fekete ruhában, nagy lilakötőben jár és állandóan egy kis fekete szatyort cipel magával.

*** Koszoru megváltás.** Fröhlich György elhalálása alkalmából Máthé István a Nagyvárad utján 10 koronát, Palotay Armand elhalálása alkalmából Braun Hanna szintén 10 koronát juttatott a nagyváradai iparos hadiárvaik javára. Ezután fogadják a nemeslelkű adakozók az Ipartestület köszönetét.

*** A kiskereki csodakrumpli.** Kiskerekiből jelentik nekünk: Kiskerekiben a Székelyhid mellett levő színmagyar közönségben csoda esett. Gábor Sándorné nevű magyar asszony krumplit főzött. Meghámozta szépen a krumplit, szétdarabolta s aláguyított a fazéknak Javában rotyogott a fazékban a víz, amikor hirtelen felvetődött egy kőalakú krumpli, amely kemény volt s rajta egy rézkereszt lenyomata. Pár perc alatt hirtelen ment a csodakrumplinak a közönségben, s a csoda csodálatára jártak a falubeliek. A krumpli fehér, tüskés alakú, sulyos. A falu jegyzője: Gábor Mihály is megnézte a furesa krumplit, de nem tudja, hogyan állott elő. Gáborné rosszat sejt a dolgon, pedig férje is otthon van és senkije sincs a esatateren. A babona azonban különböző kombinációkat fűz a krumplihoz. Gáborné nagyon óri a keresztes krumplit, amely vagy meszes lerakodásból, vagy a pincében a talajon fekvő kereszt lenyomatából kapta esodálatos jegyét.

*** Jótékony célú magyar állami sorsjáték.** Ó cs. és királyi Felségének legfelső elhatározása alapján a budapesti m. kir. lottó-jövedéki igazgatóság minden másfél évben jótékony célú állami sorsjátékot rendez, melynek tiszta jövedelmét közhasznú és jótékony célra fordítják. A huzást visszavonhatlanul f. évi június hó 15 én a lottó-jövedéki igazgatóság (Budapest, IX, Vámpalota) tartja meg. Sorsjegyek az összeg előzetes beküldése mellett a m. kir. lottó-jövedéki igazgatóságtól (Budapest, IX., Vámpalota) portómentesen küldetnek, ezenkívül kaphatók a dohányüzletekben, bank és váltó üzletekben, postá-, vám-, és adóhivatalokban és vasuti állomásokon. A m. kir. lottó-jövedéki igazgatóság kiváratára bárkinek díjtalanul és portómentesen küldi ezen sorsjáték részletes játéktervét. Egy sorsjegy ára 4 korona.

*** Elsőrangú budapesti fürdőmester** érkezett a dr. Rácz Ödön Szilágyi Dezső u. 7. sanatorium és viz gyógyintézetébe, hol a különféle vízcúrák, szénsavas fürdők, a száraz villanyozások és villanyfürdők összes fajai, Fungó pakkolások, massage, reichenhalli inhalációk, pneumatikus kamara, s a most berendezett forrólég kezelések villanyáramra, állanak ugy a bájáról, mint bennlakó betegek rendelkezésére reggel 7 órától este 7 óráig. Pensió rendszer.

*** Gyönyörű rózsás arc** a nő legszébb díszje. Az első ranc a szép asszony első igazi bántása. Adjunk tehát neki módot, hogy eltüntethesse. Elég ha a megbecsülhetetlen Y-PO krém és szappant használja, melytől a bőr visszanyeri ruganyosságát eltünteti a ráncokat, szeplőket, mitesszereket, májfoltokat, pattanásokat és bőr vörösséget. Ára K 1.50 Kapható: Farkas István „Apolló” drogeriájában Nagyvárad, Rákóczi ut 7/B Rimandóczy-palota.

*** Aszódy** Rákóczi uti kávé és tea üzletében nagy mennyiségű bor, konyak, rum, tea és likőr árak raktáron vannak, a háboru előtti árakban lesznek kiszolgálva. Vigyázat orsolya Zárda épület. (Telefon 610) 1 kiló kész kávé cukorral. 5 kor.

Kiadó Kossuth-u. 2. sz. házban a Kertész S. Sándor-féle üzlethelyiség ugyanott egy kétszobás lakás kiadó. Értekezhetni a Polgári takarékpénztárnál.

A legjobb molyirtó szerek u. m. mirt, Bagaria-Papir, Molygyökér, Tabaco, Moff, Tarmalit, Camfor, terpetin, Zacherlin, stb. már kapható Farkas István „Apolló” drogeriájában Nagyvárad, Rákóczi ut 7/B.

A husdrágaság folytán a halkonzerv tápláló és olesó. Kapható kizárólag Aszódy halüzletében Kossuth utca saspaszás.

Forólin a legjobb és legbiztosabb toilette-szer kéz-, láb- és hónalj-izzadás ellen. Hüsit! Szagtalanít. Ára 1:20. Kapható Farkas István „Apolló” drogeriájában Nagyvárad, Rákóczi-ut 7/B.

Egy pár ló első osztályú (badseregű) mentesített tenyészkanca fiatal, 8000 koronáért eladó. Bővebben: Várady, Szaniszló-utca 25.

x Poloskairtó NOXIN biztos szer. Ára 1 korona 80 fillér. Kapható kizárólag Farkas István Apolló drogeriájában Rákóczy-ut 7/B.

Aszódy Mihály Kossuth-utca Saspalota a cég egyike a legnagyobb az ajánlott cikkekben. Nagyvárad és vidéke közönségét felhívom, hogy a gyümölcs befőzés idejére saját vásárló vevőimet, cukorral, kávéval, kórderzál tejjel (berna védjegyű) valamint thea, rum, konyak, likőrök, szardínia hal konzervek (huspótló) szalámi, ementáli sajt, összes létező csokoládé és cukorkaárak, gyógyborok, borovicska, kakao, füge, malagaszólló és déligyümölcsök rendelkezésére állanak, az eladás nagyban és kicsinyben lesz kiszolgálva. Kitűnő zamatu kész kávé cukorral együtt kilója 5 korona.

IRODALOM

Magyar kultúra. Társadalmi és tudományos szemle. (Megjelen havonként kétszer: 5-én és 20-án. Évi ára 12 korona. Budapest, VIII., Horánszky u. 20 sz.) — Legújabb száma most jelent meg a következő gazdag és változatos tartalommal: Tanulmányok: Újabb adatok a szabadkőművesség szerepéhez a világháboruban. Dr. Bozky Géza. — Magyar középkor. Dr. Kiss Albin. — Egyszerűség, izlés, divat, ifj. Gonda Béla. Tárca: Lappaliák. Luis Doloma S. J. (10). Pajzs és kard: Protestánsok és jezsuiták. B. B. — Tomcsányi Lajos válasza. T. L. Szemlék és Kritikák: „A megbélyegzettek”. B. K. — Szomorj Dezső: A pékné. Szira Béla. Napló: A harangok bevonulása. Lj. — A Világ „elsüllyesztése”. B. K. Rövid feljegyzések.

SZÍNHÁZ

Heti műsor.

Csütörtök: Tolvaj. (Góthék első fellépte.)

Péntek: Baccarat. (Góthék máodik fellépte.)

Szombat délután: A derék Fridolin. Szombat este: Cyklámen (Góthék utolsó fellépte.)

A tolvaj. Mint arról már hírt adtuk a Góth-pár a hét csütörtökön kezd megvendégszereplését a Szigligeti-színházban. Ez estén Bernstein ismert, jeles, művészi realizmussal megírt Tolvaj a kerül színre, amelynek két legpompásabb szerepét játssza Góth Sándor és Kertész Ella. A többi szerep is elsőrangú erők kezében van, úgy, hogy a csütörtöki előadás kiváló művészi élvezetet fog a közönségnek szerezni. A csütörtöki, bérletszűnetes előadásra a színházi pénztár szerdán délután négy óráig tartja fenn a bérlok jogait

A Mánás Miska sikere. Páratlan a maga nemében az a zajos siker, amelyet Nagyváradon aratott a Mánás Miska. A kitűnő operette, amely már eddig is több sorozatos előadást ért meg, mindig oly lázas érdeklődéssel iialálkozik, hogy akár hányszor tüzi játékrendjére a színház a Mánás Miskát, mindig zsufolt ház nézi.

végig. Legutóbb tegnap este került színi a Magnás Miksa, amely előadás iránt oly nagy érdeklődés nyilvánult, hogy a színház vezetősége vasárnap estére a Vörös sapka helyett a Magnás Miskát tűzte előadásra.

APOLLÓ
mozgó-
színház

25, 26 és 27-én.
A. B. 14
A rekord mozdony.

Előadások kezdete: Szombaton, vasárnap és ünnepnapon 3 órakor és hétköznapokon fél 7-kor.

URÁNIA
mozgó-
színház

Csütörtökön.
Szenzációs új műsor.

Előadások kezdete: Szombaton, vasárnap és ünnepnapon 3 órakor és hétköznapokon fél 7-kor.

NYILTTÉR.

Alulírottak legnagyobb fájdalommal tudatják a legjobb férj, a szerető jó édes apa, nagypapa, testvér, sógor és rokon

Fleischer Miksa

f. hó 24 én reggel 7 órakor, hosszas szenvedés után, életének 64-ik, boldog házasságának 35 ik évében történt gyászos elhunytát.

A megboldogult földi maradványai f. hó 25-én d. u. 3 órakor fognak Kertvárosban lévő házából az új izr. temetőben örök nyugalomra helyeztetni.

Nagyvárad, 1916. május 24.

NYUGODJÉK BÉKÉBEN!

Fleischer Miksáné
sz. Weiszlovits Irma
felesége.

Dr Fleischer Béla (haretéren) Fleischer Irén férj. Fodor Jenőné, Fleischer Vica férj. Ungár Dzsózsef, Fleischer Zoltán (hadifogoly), Fleischer Erőd, Fleischer Ibolya, Fleischer Ilona, Fleischer Miklós (haretéren), Fleischer Annus
gyermekei.

Dr Fleischer Bóláné
szül. Diósi Margit
menye.

Fodor Jenő (hadifogoly). Ungár Dzsózsef (hadifogoly)
vejei.

Fodor Palika, Fleischer Évike,
Fleischer Gabika
unokái.

Fleischer Jakab, Fleischer Hermina
férj. Weiszlovits Lajosné,
Dr Fleischer Lajos
testvérei.

Fleischer Ignác Weiszlovits Lajos,
Fleischer Jakabné szül. Weisz Róza,
özv. Fleischer Vilmosné, szül. Schreyer
Laura, özv. Fleischer Manóné szül.
Feiler Teréz
sógornői és sógorai.

(Minden külön értesítés helyett.)

A szerkesztésért felelősen felelős:
Dr. PAPP KÁROLY.

Hirdetések

Pályázati hirdetmény!

Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága nyugdíjazás folytán megüresedett II. oszt. adóhivatali számtisztii és ennek betöltésével esetleg megüresedő más állásoknak választás utján leendő betöltését a f. évi június havi rendes közgyűlés napirendjére tűzvé ki, felhívom mindazokat, akik a X-ik fizetési osztályba beosztott 2000 kor. fizetés és 720 kor. lakpénzzel javadalmazott II. oszt. adóhivatali számtisztii és ennek betöltésével esetleg megüresedő más állásokra pályázni kívánnak, hogy pályázati kérvényüket szabályszerűen felszerelve, Nagyvárad thjf. város főispánjához, mint a kijelölt választmány elnökéhez címezve, hivatalomnál, (Városháza I-ső em. 4. sz.) f. évi június hó 3-ik napjának d. u. 2 órájáig annyival is inkább adják be, mivel az elké. etten beadott vagy kellően fel nem szerelt kérvények figyelembe vételni nem fognak.

Nagyvárad 1916 évi május hó 22-én.

Rimler Károly
polgármester.

A Katholikus Nővédelmi Hivatal

által (Teleky-utca 13. telefon 5-39 szám)

AJÁNLKOZNAK: Jegyző mellé vidékre és ügyvédi irodába; nevelő-, társalkodó-, ápoló- és házvezetőnőnek; főzőnőnek kórház-, vendéglő-, intézet vagy papi házhoz; felsőruha varrásra műhely vagy magánházhoz; fehérnemű himzés és javításra; leányok üzleti kiszolgálására; házmesternőnek; házhoz járók, mosás-, vasalás-, takarítás- és egyéb napszámra; gyermek mellé, szobalány és mindenest; egy asszony havi 3 koronáért fésülést vállal.

Egy urileány, ki beszél németül és franciául elvállal nőket és gyermekeket tanításra.

KERESNEK: Egy német leányt gyermek mellé; üzletbe tanulólányt; főzőnőt, mindenest, takarítónőt és napszámossnőket; inast és he-test.

Bármilyen csekély adományt is köszönettel elfogad s mindenre nézve felvilágosítást nyújt a nővédelmi hivatal.

Hivatalos órák vasár- és ünnepnap kivételével:

hétfő, szerda, péntek délelőtt
9-12-ig,

kedd, csütörtök, szombat d. u.
3-5-ig.

M. Kir. Marhasó nagyáruda,
Sónagyraktár.

Spitzer Sámuel és Fia
Nagyvárad.

Ajánl:

Legjobb minőségű gépolajokat, henger és motorolajokat, milleniumi égőolajat (Pyrolin), merevgépszirt (tavotte). Elsőrendű kocsi-kenőcsöket, eredeti németországi, importált, répamagvakat, államilag ólomzáralt, legelső rendű luczernamagot és minden más gazdasági cikket.

* **Gyurjad Gyurka.** Piszkáld ki Ellőték a jobbkaromat. Ott ahol a Dnyeszter vize zug. Csukaszürke ember. Háborus mozifelvevő. Rendkívül érdekes lemez új-donságok Rákóczi-ut 7. az udvarban SIMON GYULA hangszerkészítőnél. Hangszerek, hegedük, gramafonok, hurkölönlegességek, Gramafonok, hangszerek olcsó szakzszerű javítása.

EMIR ARCMOSÓ

legökéletesebb készítmény bőrhámlás és sémör; továbbá izzadó-, fényes, zsíros-, atkás (mitesseres) arcra. Ha naponta többször az arcunkat EMIR-rel bedörzsöljük, az arc rögtön csodás szép lesz, mintha valami masés lehe letfinomságu harmattal lenne bevonva.

Egy üveg ára 1 korona 50 fillér.

Legszebb fekete vagy barna szíre fest a

KELETI HAJFESTŐ

Egy pár perc alatt bármilyen haját, vagy bajuszt a legszebb fekete, vagy barna színre lehet festeni, anélkül, hogy a színt le lehessen mosni.

Egy készlet ára 3 kor. 50 fillér.

Ha szeplőjétől meg akar szabadulni, ha tiszta fehér arcot óhajt, úgy használjon

Alabástrom-arckenőcsöt

Egy tégely ára 1 kor. 20 fillér.

10 koronás vidéki megrendeléseket költségmentesen szállítok.

Fenti szerek kaphatók:

NÉMETH PÁL gyógyszerésznél

Arany Kereszt gyógytárban.

Szent László tér, a Városháza mellett.

MINNIGRAF

a legtökéletesebb
FÉNYKÉPEZŐGÉP

amellyel egyszeri töltésre
50 felvétel eszközölhető.

A gép külön berendezés nélkül
mint:

Másoló készülék.
Diapositívek készítésére.
Vetítésre 2 méterig.
Nagyító készülékkel 30×40 cm-ig
használható.

A gép 5×6×13 cm. nagyságu csinos
bőrhuzzattal és oly fényerős lencsével
van ellátva, amely lehetővé teszi bár-
mily kedvezőtlen időben is éles ké-
peket készíteni és mint ilyen tu-
rista célokra kiválóan alkalmas.

Kapható:

RIGLER JÓZSEF EDE

papírneműgyár részv.-társaság
fényképészeti cikkek raktárában.

Nagyvárad, Rákóczi-ut 3. sz.

KISS DÁVID és TSA RTG.

Nagyváradon, Rákóczi-ut.

a m. kir. szab. osztálysorsjáték főarúsítói.

A m. kir. szab. osztálysorsjáték
XXXVI. ciklusa f. év május hó 24-én
és 25-én kezdődő I-osztály huzására

ajánljuk szerencsés sorsjegyeinket

110,000 sorsjegy után 55,000 nye-
remény kerül kifizetésre 14.459,000
korona készpénzben.

Az eredeti sorsjegyek árai:

egész	kor. 12—
fél	" 6—
negyed	" 3—
nyolcad	" 1.50

Vidékre szíves megrendelések utánvét-
tel avagy a betétösszeg előzetes be-
küldése ellenében teljesítetnek.

Felkérjük t. ügyfeleinket, hogy a már kéz-
besített sorsjegyek utáni 1. sz. oszt. betétet
nállunk sürgősen befizetni sziveskedjenek.

A meg nem tartott sorsjegyeknek azon-
nali visszaküldését kérjük, hogy mások
igényeinek is megfelelhessünk.

Kiss Dávid és Trsa RTG.
Nagyváradon.

XXXII-ik magyar királyi JÓTÉKONYCZÉLU ÁLLAMSORSJÁTÉK

Ezen pénzsorsjáték remélhető tiszta jövedelme közhasznu és jótékony célokra fog for-
dítottatni. Ezen sorsjátéknak összesen 14885 nyereménye van, melyeknek összes értéke
475,000 koronára rug készpénzben.

Főnyeremény 200,000 korona készpénzben,

továbbá:

1 főnyeremény	— — —	30,000 K	20 nyer.	à 200 K	4,000 K	
1	"	20,000 "	40	"	150 "	6,000 "
1	"	10,000 "	100	"	100 "	10,000 "
1	"	5,000 "	200	"	50 "	10,000 "
5 nyeremény.	à 1,000 K	5,000 "	2500	"	20 "	50,000 "
5	"	500 "	12000	"	10 "	120,000 "
10	"	250 "	14885 nyer.	összesen	475,000 K	

Huzás visszavonhatatlanul 1916 június hó 15-én.

Egy sorsjegy ára 4 korona.

Sorsjegyek az összeg előzetes beküldése mellett a m. kir. lottójövedéki igazgató-
ságtól Budapesten (Vámpalota) portómentesen küldetnek, ezenkívül kaphatók vala-
mennyi posta, adó, vám- és sóhivatalnál, az összes vasuti állomásokon s
a legtöbb dohánytözsdeben és váltó üzletben. Játéktervet ingyen és bérmentve küld
a Magy. kir. Lottójövedéki igazgatóság.

x **Helybeli** nagy vállalatnál 10—15
mázsa makulatur papir eladó. Rajzajánlatokat
a kiadóba kérünk.

* **Kiadó** Lahner György-utca 6. számú
ház emeletén modern 2 szobás utcai lakás
fürdőszobával aug. 1 re. Értekezhetni a Pol-
gári takarékpénztárnál.

5.

**Elsőrendű jégszekré-
nyek** olcsó árban besze-
rezhetők

**Andrényi Károly és Fiaival
Nagyvárad.**

A MŰJÉG

naponkénti rendszeres szállí-
tását megkezdjük, megrende-
léseket köszönettel veszünk,
előfizetéseket elfogadunk és
előzékeny, pontos kiszolgálá-
sról gondoskodunk

Kiváló tisztelettel

Nagyvárad Sörgyár R. T.
Telefon 439.

NAGYVÁRAD VÁROS

VILLAMOS MŰVE

IRODA ÉS RAKTÁR:

TELEFON 514.

NAGYVÁRADON, VÁR-TÉR 1. SZÁM.

TELEFON 514.

Értesítjük a m. t. közönséget, hogy a WOLFRAM LÁMPÁK

ára olcsóbb lett, Wolfram és egyéb
izzólámpák nagy raktára legolcsóbb
áron a közönség rendelkezésére áll.
Telefon rendelésre ráfizetés nélkül ház-
hoz szállítjuk. Egész éjjel ügyele-
tes szolgálat. Költségvetések ingyen.
Elvállaljuk villamos világítási és erő-
átviteli berendezések felszerelését. Csil-
lárok, ivlámpák állandóan nagy vá-
lasztékban kaphatók. Villamos moto-
rok 1/4 lóerőtől minden nagyságban.

Főszerelő telefonja
55.

Főszerelő telefonja
55.